

varnem v temnih kletah. Prvi in glavni pogoj za varnost pri prepeljavi večjih količin zlata je: tajnost.

Zlato pošiljko, n. pr. na veliki potniški ladji iz Njujorka v Evropo, spravijo na krov kakor drugo navadno prtljago in to ob času, ko je pristanišče bolj izpraznjeno in glavno delo počiva. Pri pošiljki je zaposlenih malo število prav navadnih ljudi, ki gledajo brezbrizno okrog ter pušijo cigarete. Ni mogoče presoditi glede teh oseb, če imajo v žepih brzostrelno orožje, pač pa bi zadovoljeval le navaden žvižg prevoznika, da bi se trenutno zbralo krog njega več desetih dobrooboroženih, ki bi bili pripravljeni, morebitnim tollovajem prekriti vse napadalne račune in načrte.

Ako je pa enkrat zlato na krovu parnika, zgine tamkaj v nalašč za to pripravljene jeklene omare, o kojih pre-

težno število posadke niti ne ve, kje da se nahajajo. Potnikom se pa niti ne sanja, kako dragocena prtljaga se prevaža in katero spremlja le par detektivov.

V naslovljeni luki zlato blago že pričakujejo. Vendar tudi tukaj ne stoji v najstrožji pripravljenosti policija, ampak le par gospodov, ki čakajo, dokler ni zapustil parnika zadnji potnik. Nato spravijo čisto na tihem zlato v pripravljene avtomobile ali celo v letala, če gre za daljše razdalje.

V malokaterih slučajih gre za res velike pošiljke, ker tudi zavarovalne družbe zahtevajo, da se večja zlata prtljaga razdeli na več ladij. Zlato je zavarovano za prevoz kakor drugo blago, seveda je plačevanje premij zelo visoko. Pogoji zaščite zlata ob priliki prevozov so natančno določeni od zavarovalnic.

DRUŠTVENE VESTI

Mirko Geratlić.

Nekaj o malodušnosti.

So bili ljudje v vseh časih, ki so si prizadevali se ovekovečiti. Znana so prizadevanja nekaterih učenjakov, da bi skonstruirali stroj ali uro, ki bi šla sama od sebe nepretrgoma brez vsake pogonske sile — takozvani perpetuum mobile. Seveda se jim to ni posrečilo in se ne bo. Vsaka stvar, vsak tudi najmanjši stroj rabi pogonskih sil. Ko pa zmanjka parnemu stroju pare, se ustavi. Isto velja pri vseh živih bitjih, tudi pri človeku: ko zmanjka pogonske sile, preneha življenje. Toda človek ne rabi pogonskih sil le za telo, ampak tudi v pogledu duhovne rasti.

So včasih trenutki, ko začnejo pešati delovne sile, ko se pojavi malodušnost, ter se začne človeka polasčati negotovost, celo obup. Zlasti ko vidi okrog se-

be le žalostne stvari: rušenje vseh etičnih vrednot, nasilje zoper vest in zoper prepričanje. Nevarno je, če se poloti malodušnost starejših ljudi, še hujše pa, če izgine optimizera tudi v mladini. Črnogled fant ni za nobeno rabo. Še za druge je coklja s svojo malodušnostjo. Zato je treba v teh težkih časih, ko se svet v svojih temeljih maha in ko je svetovno obzorje še vedno zastrto s težkimi, črnimi oblaki, močnega in zanesljivega vira, iz katerega bomo črpali v času preizkušnje moči in poguma vsi — stari in mladi.

Dva vira sta: vera in zgodovina. Iz vere v Vsemogočnega, ki posameznikom in narodom deli pravico, zajema verni kristjan moči v težkih urah. Vse pre malo je v nas trdnega verskega prepričanja. Vse je le bolj površno. Naše katoličanstvo je prevečkrat samo le zunanost. V srcu pa ga ni. Če bi bilo, bi ne bilo malodušnosti, ampak mnogo več verske odločnosti in samozvesti. Tu bi naj zgrabile naše organizacije. Vso delo, tudi prosvetno, mora iti bolj na globoko. Mora črpati iz mogočnega vrelca krščanstva, pa bomo imeli še bolj odloč-

ne in neustrašene ljudi v boju za zmago krščanskih idej. Zavest, da je usoda človeštva v božjih rokah in da božja previdnost vse hudo — tudi preganjanje — obrne vedno le v dobro, drži pokoncu kristjana in mu daje novega ognja pri vsem njegovem delu.

Zgodovina katoliške Cerkve od prvega početka do današnjih dni je drugi vir, iz katerega lahko vedno zajamemo moči in vstrajnosti v časih, ko se vidi, da se je vse zaklelo proti katoliški Cerkvi in proti vsem, ki so ji zvesti. Z ognjem in mečem, z zvermi in z vsemi domisleki peklenške zlobe se je paganstvo skozi tri stoletja borilo proti krščanstvu. Zamanj! Zmagoslavno je krščanstvo izšlo iz katakomb. Poznejši boji, ko se je vse svobodomiselstvo v vso silo zaganjalo v katoliško Cerkev, nam zopet jasno pričajo, da je resnična beseda Kristusova: »Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« Vsi, Napoleon, Bismarck in še nešteti drugi so po neuspešnem boju s katoliško Cerkvijo morali z Julijanom-Odpadnikom priznati: »Gali-lejec, zmagal si.« Kulturni boj v Nemčiji, ki ga je vodil železni kancler Bismarck, je združil vse katoličane Nemčije v skupno fronto, zjeklenil vrste katoličanov, zbudil versko zavest ter dovedel do prepričanja, da je spas katoličanov le v močni, enotni organizaciji. Rezultat kulturnega boja v Mehiki, Španiji, v Litvi je isti. Katoličani so se zavledli svojega položaja. Povsod še močnejša verska zavest! Zgodovina je učiteljica življenja. Iz nje se učimo tudi mi vstrajnosti in zvestobe do krščanskih in narodnih načel. Živelo delo po teh načelih!

*

Fantje, potrudite se za prosveto!

(Dopis našega prijatelja iz Slavonije. Spomlad je tu. Zvončki že ponehavajo s svojim zvonjenjem. Trobentice žalostne shranjujejo svoje trombe, kakor da

»Ne — materi kaj takega ni treba praviti.«

»Toda pisala mi niti enkrat ni, čeprav je vedela za moj naslov.«

»Dekle, kakor je Ema, ne bo prezgodaj začelo z ljubavnimi pismi.«

»Moje nogavice je trpala — moje nogavice!«

»Skoraj zaihtel je te besede, nato je vstal in svečano dejal:

»No, draga, dobra moja mati; tedaj bom tudi jaz tebi odkril svojo skrivnost: tudi jaz ljubim Emo.«

»Saj to ni skrivnost,« je rekla mati, »to že dolgo vem.«

»Dolgo že?« je vprašal začudeno. Naenkrat pa je pristavil, da mora malo na zrak, v sneg, da se skoraj vrne.

Zunaj se mu je zarežalo nasproti strašilo mrtvega skednja. Ni se brigal zanj; naj le razpade ves svet, samo da mu ostane ta ljubezen, iz katere lahko zajame novo življenje. In tako je vihral po vaški cesti gori. —

Doma v sobi pa je sedela mati in žalost in skrb sta jo davili.

Ubogi fant, ki hodiš sedaj ves blažen s svojo ljubeznijo v zimski noči! Še leto dni naj vzdrži? Ni mogoče! In kako je tam gori v gradu z obubožanim graščakom? Ta šele ne vzdrži leto dni. Ubogi fant, kaj bo z nami vsemi?

Načrti.

Gospod graščak je sedel v mali delavni sobi trgovca Jelšnikarja. Za bogatina, kot je bil Jelšnikar, je bila ta sobica majhna in skromno opremljena, siromašna celo in zelo starinska. Brezdelni ljudje imajo velike »delavne sobe« z razkošnimi pisalnimi mizami. Tu pa je stala gugava, črviva pisalna miza. In vendar so bili na tej mizici podpisani že veliki zneski. Stara usnjena zofa, katere rjava barva se je spremenjela že v rumeno, dva polomana stola, ki bi sodila le h kakšni siromašni razprodaji še — to je bila oprema. Po stenah je viselo nekaj družinskih slik. Med njimi pa, kot nekako nasprotje drugemu slabemu pohištvu — osemindvajset lirčnih pesmi, vsaka v umetniškem, prav posebnem okvirju.

konskega življenja. L. 1911 je imel Peter že peto ženo, tej je bilo ime Marija in je bila iz premožne in vzgledne hiše v Lissabonu. Tudi ta je umrla kmalu po poroki. Baš ob pogrebu Petrove pete žene je nastopil službo policijskega šefa v Lissabonu gospod, ki se je vežbal v tej stroki v Parizu. Policijski prefekt je zbral v primeroma kratkemu času proti Minoemu toliko obtežilnega gradiva, da ga je obdolžil petkratnega umora lastnih žen. Obtoženi je seva zločine tajil, glavna priča je bila pa njegova stara služabnica. Ta je izpovedala, da je Peter svoje žrtve tako dolgo žgačkal, da